

Dochód z obchodu przeznaczono na szkołę.

Po skończonej zabawie każdy weselszy bardziej pokrzepiony na duchu wrócił do domu.

Sekretarz: Antoni Wojnarski

Sekretarz: Antoni Wojnarski

Sekretarz: Antoni Wojnarski

Sekretarz: Antoni Wojnarski

OBOCHÓD 3 GO MAJA W AGUA BRANCA.

Donoszą nam, że w kolonii polskiej Agua Branca święto narodowe 3 go Maja było obchodzone bardzo uroczysto.

W dniu 5-go b.m. z Towarzystwa «Junak» i ze szkoły Siostr ruszyły długie pochody Junaków i młodzieży szkolnej na nabożeństwo do kościoła parafialnego.

Podczas nabożeństwa ks. proboszcz Zygmunt wygłosił przepiękną kazanie o narodowej rosznicy Konstytucji 3 go Maja.

Po nabożeństwie w pochodzie powrócono na sąsiednią towarzysza. Tutaj powitał gości prezes p. Kazimierz Kasprzak.

ZAGADKOWE OKRADZENIE KALEKI W ORLEANSIE.

Ubiegłego tygodnia w kolonii Orleans jacyś złodzieje zakradli się do domu kolonisty p. Kajuta i skradli około 400\$000 jednemu z członków rodziny.

Wśród skradzionych, przez złodziei, pieniędzyach znajdowało się bardzo wiele \$5000, poświęconych na rogiach i ze znakami porobionych przez kaleski otówkiem w formie małych kółek.

DROGA Z PALMEIRY DO S. JOÃO DE TRIUMPHO BĘDZIE NAPRAWIONA.

Na skutek reklamacji ludności z okolic Palmeiry i S. João de Triumpho Sekretarz Skarbu polecił prefektowi municypjum Palmeiry rozpocząć prace nad poprawą drogi kołowej z Palmeiry do S. João de Triumpho.

WIEPRZE POŻARZY PODRZUCONE NIEMOWLE.

W miejscowości Agua Amara w municypjum Lapa wydarzył się straszny wypadek. Oto jakaś niegodziwa matka porodziwszy, jak sąsiedzi mówią, nieslubne dziecko, podrzuciła je w noc przed bramą pewnego brazylijana.

KURYTYBA SPODZIEWANY PRZYJAZD KONSULA GENERALNEGO DO KURYTYBY.

Dotychczas nie było p. Dr. Roman Staniewicz, konsul generalny, prawdopodobnie przybył już do Rio de Janeiro i wkrótce przybędzie do Kurytyby.

POLICJA UWIEZIŁA SPRYTNE ZORGANIZOWANĄ SZAJKĘ BANDYTIW.

Od pewnego czasu powtarzały się w Kurytybie liczne i śmiertelne napady i zbrodniczości. Policja po wielu trudach zdołała ująć w swe ręce sprawców zbrodni i przetrzymać ich w więzieniu.

DOTKNIĘTY KRWOTOKIEM, ZMARŁ NA ULICY.

Onegdał niejaki Jan Smola-

rek siedząc na ławce na placu Carlos Gomes nagle załat się krwią, upadł na ziemię i po chwili zmarł.

POLSKIE PŁYTY GRAMOFONOWE W PARAGUAI.

Znany kupiec polski, p. Musiałowski w Casiro sprowadził z Polski w ostatnim czasie serje płyt gramofonowych z najnowszymi melodjami, śpiewami i muzyką polską.

Rio Grande do Sul WALKA Z PRZEMYTNIKAMI.

Z Porto Alegre donoszą, że na pograniezu brazylijsko-urugwajskim w pobliżu miasta Mello usiłowało przetrwać granicę w kierunku Brazylii 10 przemytników.

To i owo

Narodowa Rada Kawy donosi, że do dnia 14 maja b. r. ilość kawy przeznaczanej do zniszczenia wynosi 6244897 worków.

W Rio de Janeiro sroży się epidemia grypy; w ostatnich dniach w ciągu tygodnia zanotowano w Rio 31 zgonów na grype.

W São Paulo popełnił samobójstwo były senator Plinio Godoy.

Telegramy

Mistrz Ignacy Paderewski przystępuje do opublikowania swych «Pamiętników».

Na Wschodzie wybuchła walka pomiędzy Hindusami a Muzulmanami; w walce zginęło 2500 osób.

W tych dniach udał się do Lubi agent nasz p. Edward Wojakowski. Szanownych Czytelników upraszamy by zechcieli pa rzece p. E. Wojakowskiego uregulować opłaty prenumerat «Ludu».

ZAHIAST GAZOLINY—WINO.

Jugosławianie mają kłopot z winem. Mają tak wiele trunku że przy obecnej kryzysowej koniunkturze nie są w stanie sprzedać wszystkich baryłek.

DMIECH TO ZDROWIE ŚMIERTELNOŚĆ.

Jako cudzoziemiec, choć już od 25 lat mieszkający w tym kraju, nigdy nie zdobyłem się na odwagę...

otrzymało rany.

— W Mandzurji generał Ma Chanshan stoczył kilka bitew.

CZYTELNIICY «LUDU» W JUHUI.

ZAHIAST GAZOLINY—WINO.

Długie się naradzali właściciele winnic, aż doszli do wniosku, że należy w jakikolwiek sposób zużytkować zapasy trunku.

DMIECH TO ZDROWIE ŚMIERTELNOŚĆ.

— Jak się przedstawia statystyka śmiertelności w waszym mieście?

— Na każde auto dwa wypadki śmiertelnych przejechał.

TO NIO.

— W Warszawie słyszałem kiedys pianistę, który miał tylko jedną rękę.

— To nic! U nas wystąpił niedawno śpiewak, który wcale nie miał głosu.

DOBRZY SYNOWIE.

W nocy w chałupie chorego chłopca leży na drewianej ławie, starszy syn śpi na łożku pod piekarnicą, młodszy na przyściółce.

Józuś! Józuś!

— Czego chcecie?

— Nie moglibyście mi też dać wody, bo tak mię mdli, tak mi słabo.

— E, jeżeli byście cicho, będa wstawał!

Tu wirująca się do rozmowy starszy syn, który się obudził i wychyliwszy głowę z pod piekarnicy perswaduje ojcu:

I co tam tatusiu! Będziecie tego lecia Józka prosić. Wstańcie i leżcie ze wódki sami, to ja i mnie po drodze podacie.

CHIRURG-DENTYSTA Raul Brand

Poszukiwania.

Hozajia Szaja poszukuje Michała Janowicza, który zamieszkiwał dawniej w Paranie.

Dr. Sylvino P. de Araujo VORONOFF

Fluxo Sedatina

Fluxo Sedatina

Fluxo Sedatina

Fluxo Sedatina

Fluxo Sedatina

Fluxo Sedatina

Companhia Colonizadora e Mercantil Paranaense S. A.

Odpowiedź pp. M. Hesslowi St. Wolskiemu od tutti quanti. Jestem «złym patriotą» — tak zadeklarowali w urzędowym swym organie z dnia 12 b. m., numer 20, pp. Hessel, Wolski i Ska...

Jest ten, kto widzieć nie chce; najgorszym głuchym jest, kto nie chce słyszeć. Gdy tak pp. Hessel, Wolski i Ska tylko udają nieświadomość...

Jako cudzoziemiec, choć już od 25 lat mieszkający w tym kraju, nigdy nie zdobyłem się na odwagę...

przyniesieniam ponad 500 tysięcy strąt swym wierzycielom. Nijak nie mogę zrozumieć, jak można godzić patriotyzm i dobre imię polskie...

Polska Muzyka Gramofonowa

Każdy kto posiada Wilcoię czy Gramofon, powinien mieć **POLSKIE PŁYTY GRAMOFONOWE**, które w tych dniach otrzymaliśmy z Polski. — Płyty nowe ze ślicznym czystym dźwiękiem. — Cena każdej płyty z przesyłką kolejową jako „bagażem” z poprzednim nadaniem 14\$000.

Orkiestra	204 a Madelon	846	Cavaleria Rusticana
6322	»Blues cygański«		Modlitwa z op. »Fosca«
	»Nie kładź palca«	585	Marsz z op. Carmen
8049	»Jesłenna Serenada«		Marsz z op. Aïa
	»Ha abe«		8045
8406	Zabawki dla Warszawki		Plag-norg — Harmonja
	Japonka		Pod błękitnym niebem — Harmonja
6403	Opowieści lasu Wudenskiego		8042
	Róże pop ludola		Pa Livets Ocean — Harmonja
8445	»Luza«		Skårgårdsliet — Harmonja
	»Trzej muskietowie«		8048
6288	Kujawiak z Poboża		W cichym zakątku — Ork. harmonistów
	»Z dół« (polka)		Nad morzem — Ork. harmonistów
6350	»Majowy sen«		8047
	Wesołe życie		Hip-hop — Ork. harmonistów
6283	Zuch (oberek)		Lil-Kacin — Ork. harmonistów
	Chłopiec i dziewczyna (polka)		8043
6415	Walc balbi		Merjanka — Ork. harmonistów
	Barze zimowe		Karol i Ada — Ork. harmonistów
678	Polonez Brzezińskiego		8040
	Polonez Gójskiego		Sawedzka melodia — harmonistów
6899	Mamita Mia		K. A. K. — harmonistów
	Plecaria		8044
8284	Az do rana (oberek)		Wspomnienia wiosenne — harmonistów
	Kujawiak		Frński — harmonistów
6400	On nie powrócił już		8089
	Tango Milonga		Emigrant — harmonistów
6349	Na falach Amuru		Szwedki — harmonistów
	Zerwane struny		6351
6359	Tango Milonga		Sen miłości — Orkiestra wojskowa
	Samitier		Na szafkach — Orkiestra wojskowa
8837	Gdy zakwitną bzy		6301
	Biały kwiat		Melodie Węgierskie — Xylofon
668 a	Złoty dąszczyk		Karnawał Wenecki — Xylofon
	Opowieści lasu wiedeńskiego		1062
6401	Wein, Wein and Gesang		Scena w Wag-nie
	An der schönen blauen Donau		Scena w tramwaju
6404	Wiązanka walców Straussa		część I i II
	część I i II		7057
6442	Stary Bułgar		Mncholety — Chór cerkowny
	Deja		Hospody uszłyzy mojemu — cerk.
6308	Pij bracišku pij — Gwizd		7058
	Kraw Wiedeńska — Gwizd		Hospody spasy — Chór cerkowny
			Apostoła Timofeju — pisanje chór cerk.
			Śpiew z orkiestrą
Orkiestra dęta	206 a	3004	Jeszcze Polska nie zginęła
	Boże coś Polskę		Z dymem pożarów
	Z dymem pożarów		3351
205 a	Odrodzenie Polski		Dla chleba (Góral)
	Marsz strzelców		Piosenka organiska
521	Francuski marsz		
	Sans — Soussi		

ADRES DO NAS:

Musiałowski e Irmão — Praça João Gualberto Nr 1
Estado de Paraná — CASTRO

PRZEDSIĘBIORCY I KUPCY OGŁASZAJCIE SIĘ W „LUDZIE”.

AFFONSO P. ETZEL
Chirurg - Dentysta
Wykonanie sumienne, szybkie i gwarantowane. Gwarantujemy wyjmowanie zębów bez bólu.
Kons. i Rez.: Rua Fl. Peixoto 658
Przyjmuje od 9 do 11 i od 2 do 6-jej.

DOM DO WYNAJĘCIA.
Wynajmie się dom z ogrodem owocowym przy
Rua Theresza Christina 16.

Companhia de Terras Norte do Paraná na Polskiej Rezerwie

sprzedaje **LOTY PIERWSZORZĘDNEJ ZIEMI** (Terra roxa apurada) po 400\$000 za akier gotówką i na czteroletnie spłaty z doliczeniem 10 proc. odsetek. 200 arów kawy z 1000 krzaków. 100 worków kukurydzy z alkra. Wyokość 600 metrów. Każdy lot ma wodę i drogę autobusową. Kolej żelazna blisko. — Informacji udzielają Agenci upoważnieni: **IGNACY SZANKOWSKI & MARCEL STASIAK**
CAMBARÁ — PARANA

APTEKA „TIRADENTES“

Aptekarz: **KUNO KLEEMANN**
Kurytyba — Praça Tiradentes 37 — Telefon 1054
Bogaty skład nowo sprowadzonych artykułów drogerijnych i aptekarskich, krajowych i zagranicznych, perfumarii, mydełek, artykułów gumowych, aniliny i t. d. — Recepty lekarskie wykonuje się sumiennie i po cenach umiarkowanych.
W aptece tej udziela kilku lekarzy porady lekarskiej.
MÓWI SIĘ PO POLSKU.

Hotel Polski „BRASIL“

W pobliżu dworca kolejowego.
W tym elegancko urządzonej **Hotelu** przyjmuje się pensjonistów i podróżnych, obliczając mieszkanie i wikt po cenach umiarkowanych.
Bar i Restauracja Brasil otwarte w dzień i w nocy z obsługą dla wygod gości. Wanny i prysznic.
Obiady ciepłe i zimne oraz kolacje i o każdej porze zakąski. Zawsze prawdziwe szarsko brazylijskie. — Wszelkie napoje nationalne i zagraniczne. — Zawsze świeży zapas.
Właściciel: **LEOPOLD RAYNAK**
Rua Mar. Floriano Peixoto 722
Curityba — Parana Brasil.

Hotel Paraná

Właściciel:
RUDDOLF JOHNSCHER
Curityba
Praça Muphaes Cerrón
(obok stacji kolejowej)
Hotel Paraná jest zupełnie odnowiony i dysponuje obszernymi pokojami.
Kuchnia doborowa.
Służba polska.

BIULETYN

CENTRALNEGO ZWIĄZKU POLAKÓW W BRAZYLJI
REDAGOWANY PRZEZ ZARZĄD C. Z. P.

KURYTYBA — Rua Carlos de Carvalho 487 — Caixa postal 412, Tel. 1410

Ks. Jan Pałka

Rola prasy polskiej w życiu Organizacji Polskich w Brazylii

(Referat wygłoszony na plenum II go Sejmiku C. Z. P. w Kurytybie, dnia 16 go maja 1932 roku)

być, jest i musi być dobrze rozwinięta i wysoko postawiona prasa polska.

USŁUGI PRASY POLSKIEJ W BRAZYLJI.

Jeżeli w ciągu niespełna trzech lat Centralny Związek Polaków rozwinął się do tego stopnia że skupił setki członków, że objął swoim wpływem, niemal wszystkie a tak rozrzucone po całej Brazylii skupienia i organizacje polskie, to w iwiej części jest to zasługa prasy polskiej w Brazylii. Wspominam zaś o tem nie dlatego ażeby szukać pochwały dla polskich pism, ale w tym celu. By zwrócić uwagę Szan. Członków OZP., jakimi środkami i jakimi czynnikami należy się posługiwać w pracy nad rozwojem C. Z. P.

Wreszcie podkreślam usługi prasy w tym celu, ażeby prasa polska była uważana za rzecz tej wagi co oświata, rolnictwo, handel i t. p.

Prasie polskiej należy się poparcie ze strony C. Z. P. Oddaje prasa polska usługi całej kolonii polskiej w różnych dziedzinach, czy to oświatowej, narodowej, gospodarczej społecznej, a nieocenioną staje się pod względem organizacyjnym dla naszej organizacji. Centralnego Związku Polaków w Brazylii.

To też, jeżeli chcemy, ażeby C.Z.P. rozszerzał się dalej, potężniał i nabierał wewnętrznej mocy, nie możemy zapominać o popieraniu naszej prasy polskiej.

Pamiętać musimy, że wtedy organizacja nasza będzie naprawdę wielką, połączoną sprężystą, o ile powiększy i wzmocni się tutejsza prasa polska.

WNIOSKI:

Delegaci II go Sejmiku, uznając polską prasę w Brazylii za jeden z najważniejszych czynników życia

organizacyjnego, apelują gorąco do wszystkich członków C. Z. P., ażeby nie tylko sami prenumerowali polskie pisma, ale nadto szerzyli ich propagandę wśród tych którzy nie doceniają pism polskich.

WYSTAWA PRZEMYSŁOWO-ROLNICZA W KONTENDZIE.

Wydział Rolny zawiadamia Panów Rolników, że w dniu 12 czerwca bieżącego roku, odbędzie się Wystawa Przemysłowo Rolnicza w kolonii Kontendia.

Wystawa ma na celu:

1) Zbiorowe wystąpienie miejscowego polskiego rolnictwa i pokazanie produktów swej pracy.

2) Dać każdemu biorącemu w niej udział rolnikowi pogląd na rozwój i postęp w rolnictwie w ostatnich 50 latach.

3) Dać okazję poznania i nabywania lepszych gatunków nasion (pszenicy, żyta, jęczmienia, kukurydzy, fityonu, kartofli, batatów słodkich, manjoku, buraków i t. p.)

4) Dać możliwość poznania i nabywania lepszych gatunków bydła, koni, trzody chlewnej, owiec, kur i t. p.

5) Dać możliwość oglądania wozów, pługów, radel, fojs, kapiń, siekier, łopat uszereży dla koni i t. p. przedmiotów w najlepszym gatunku.

6) Zapoznanie z lekarstwami (szczepionki) weterynaryjnymi przeciw różnym chorobom zakaźnym koni, bydła, świń, kur i t. p.

7) Zapoznać każdego z obecnych z jadownymi węzami, demonstracją łapania tyknie i korzyści, jakie wynikają z tych czynności.

8) Pokazać ulę przemysłowe i gospodarkę w nich.

9) Zapoznać ze szkodliwymi owadzami, środkami zapobiegawczymi przeciw różnym chorobom (pestom) zboża, kukurydzy, kartofli i t. p. immunizacją zbóż i zwierząt.

Komitet Organizacyjny Wystawy, kierownik Jan Augustyn Faska rolnik, Roman Cionek nauczyciel, Ignacy Soczek nauczyciel, Józef Stasiak nauczyciel, Maciej Urbański nauczyciel.

Podajcie powyższe do wiadomości Panów Rolników, prosimy ich o możliwie liczne przybycie na wystawę.

Wydział Rolny.

Życie pierwszego na brazylijskiej ziemi wychodźcy polskiego cię, żkie było i twarde, jak twardą i mizolną jest walka o wyrwanie gleby głęboko wrońniej i mocne poplątanym korzeniom lasów odwiecznych. Harda jednak dusza Polaka, która w trudach nie tylko się nie łamie, lecz z większą jeszcze mocą nabrzmiewa, stała się nieulepiwą i upartą w swych dążeniach.

Twardą stała się i pełną potęgi dłoń pierwszych wychodźców polskich, podobnie jak twardem jest i mocarnem ramię atlety, w ustawi czuych walkach zahartowane.

Tym to hardym duszom i twardym dłońom zawdzięczamy to wszystko, co dzisiaj tu na żyznej ziemi św. Krzyża posiadamy.

A posiadamy bardzo wiele. Przdokwie nasi zdobyli ogromne połacie żyznej i urodzajnej ziemi, na których rozsiane są tysiące zagród, dziesiątki setek towarzystw i szkół, setki kościołów i kaplic. A wśród nich rozbrzmiewa od ich czasów język nasz ojczysty, krzewi się oświata, zachowuje wiara przodków naszych, przechowują się zwyczaje starodawne, jednym słowem kryje się cały do-

robek kulturalny Słowianina z nad Wisły.

I zaiste oddać należy głęboką cześć przodkom naszym na tej ziemi za ten niespożyty hart ciała i duszy.

Ijąc w ich ślady, my, ich duchowi potomkowie, staramy się utrzymać w całość i przekazać potomnym to, co pozostawili nam nasi ojcowie. Staramy się powiększyć i wzbogacić skarbiec bogactw narodowych. W tym to celu budujemy coraz to nowe kościoły i szkoły, tworzymy towarzystwa i związki.

Na dzisiejszym Sejmiku padły pytania: w jaki sposób zapewnić silną podstawę organizacjom polskim? Jaką drogą zainteresować i pobudzić szeroki ogół do zajmowania się sprawami organizacyjnymi?

W jaki sposób zdobywać nowych członków w szeregi organizacyjne?

W jaki sposób pobudzić życie w organizacjach i podtrzymać je stale?

Wreszcie zastanowić się musimy, w jaki sposób pociągnąć ogół drobnych towarzystw w ramę głównej organizacji C. Z. P., a następnie jakimi środkami powiązać je między wzajemnej łączności i zależności?

Mala Real Ingleza

H. Chieftain 23-go Maja do Rio, Madaira, Lissabon, Leixões (via Lissabon), Vigo, Cherbourg i Southampton.

Do Montevideo i Buenos Aires: H. Brigade 31 Maja, Almansora 7 Czerwca, Desna 10, Alcantara 20.

Z Santos do Europy: H. Chieftain 23 Maja, Asturias 28, Desado 30, H. Princess 6 Czerwca.

Sprowadza się sztywne 3-ciej klasy do Europy: jak do Polski, Lotwy, Irlandji, Czechosłowacji, Jugosławji, Austrii, Rumunii, Bessarabji. Informacji udziela Agencja:

Cia Marte Rua 15 de Novembro 257-261 - Caixa postal 220 - CURITYBA

Słynne lekarstwo HAEMATOGEN D-RA HONNELA

rozpowszechniono po całym świecie już od 85 lat... Anemii, Sklerozie, Suchoć, Malarji, Neurastenji, grypie, febrze, zapaleniu płuc, szkarlatynie, odrze, chorobom kobecym, skrofom, astenji, i t. d.

HAEMATOGEN Dra Hammela Jazda ze skutkiem

Szan Rolnicy!

ZAWIADAMIAMY SZANOWNYCH ROLNIKÓW I NASZYCH ODBIORCÓW, ŻE POSIADAMY OGROMNY SKŁAD

Nawozów Sztucznych Krajowych i Zagranicznych

POLECANY NAJLEPSZE NAWOZY, KTÓRE JUŻ DAŁY NAKOHITE WYNIKI

Renania-Fosfat, Saletra Chilijska, Mączka z Kości marki „PARANA” MĄCZKA Z KOŚCISUROWEJ

SPECJALNE MIESZANINY DO WSZELKIEJ UPRAWY ŻADAJCIE I ZWRACAJCIE SIĘ DO NAS O CENNIKI.

Fabryka Nawozów „Paraná” Albano Boutin & Cia

Rua Boulevard Capanema N. 155 TELEFON 226 - Caixa Postal N 332. CURITYBA, PARANA

SKŁAD NASION JARZYN I DRZEWEK OWOCOWYCH w składzie

SEMENTEIRA Travessa Oliveira Bella Nr 28 A. H. Asahi Cia

Drzewka owocowe nasprozmatyżnych gatunków sprzedaje po cenach bardzo niskich. Wyrabia bukiety wianki ryśki do ogrodów i parków.

Nasiona świeże i gwarantowane; wysyłamy pocztą i koleją na całą Brazylię. CENY NISKIE

Pijcie Kawę Tosca NAJSMACZNIEJSZY NAPÓJ CODZIENNY. Do nabycia we wszystkich sklepach.

„Chargeurs Reunis” i „Sud Atlantique”

KOZANJA OKRĘTOWA PODEJMUJE SIĘ SPRZEDAŻ BILETÓW BEZPOŚREDNIO DO KAŻDEGO MIASTA W POLSCE i odwrotnie bilety chemiczne z Polski do Brazylii.

JEDNOLITA TAREBIA KLASA. Stała bezpośrednia komunikacja z polskiego portu Gdynia z Brazylią i Argentyną. Doskonała organizacja przy sprrowadzaniu rodzin ze wszystkich miast Europy Centralnej a szczególnie z POLSKI Informacje w języku polskim i brazylijskim udziela P. TEOFIL G. VIDAL Curityba - Praça Carlos Gomes 315-321 Paraná

Wapno, cement, cegły, piasek, dachówki, drzewo do budowl, farby i t. p. MACEDO & CIA. Posiadają największy skład wszelkiego MATERIAŁU DO BUDOWLI którego dostarczają w małej i wielkiej ilości - Wykonują plany i kosztorysy. - Udzielają wszelkich informacji. Rua João Negrão N. 621 - CURITYBA Telefon 896 - Caixa postal 387

Casa de Saude „São Francisco” DOM ZDROWIA - KLINIKA PRYWATNA DR. JOERGE MEYER FILHO Rua São Francisco N 25 - Curityba. Specjalność: operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastosowanie szalonego pneumatyora x przy osobach cierpiących na płuc. - Nowoczesny aparat Roetgena. - Diatermia. - Sztuczne ultra fioletowe, promieni słoneczne, Zystokopja i t. d. - Przyjmuje od godziny 10-ej do 11 połud i 1-5

ACADERIA PARANAENSE DO COMMERIO Rua Cand. Lopes 266 - Curityba D-rzy: Aveilino Lopes i João Alfr Silva ex-dyrektorzy Praktycznej Szkoły Handlowej i Baul Gomes, były dyrektorzy praktycznego kursu dla buchalterów. Utworzona zgodnie z dekretem 20.188 z 30 czerwieca 1931. Kontrolor Ministerstwa oświaty Dr. Walfrido Piloto. Kursy do egzaminu: funkcjonują z propedyktyki uzupełniającej dla buchalterów. Casa Jaraguá Telefon 403 przy Avenida João Pessoa Nr. 10 (dawnie Av. Luiz Xavier) - Curityba. Skład serów, masła, wędlin najrozmaitszego gatunku, jaj, szynki, salami i t. p. Artykuły te są sprrowadzane z najtańszych i najlepszych fabryk. Artykuły pierwszorzędne. Ceny są bardzo niskie. Obsługa w polskim języku.

Wszelkie przedsięwzięcia społeczne, podejmowane przez ogół społeczeństwa, ażeby przyjąć się, znalazły zainteresowanie u ogółu i zostały wykonane - muszą nie tylko być słuszne w założeniu, mieć za cel dobro społeczne, ale nadto muszą mieć propagatorów, obrońców, sprzymierzeńców, którzyby potrzeby i dobro faktyczne przedsięwzięcia spopularyzowali; jużto słowem żywym, jużto pisanem. Najlepsze rzeczy, jednakowoż ludziom nie znane, nie przyniosą ludzkości pożytku. Każdy z nas tutaj uznaje konieczność organizowania się w jakie kolwiek formy i na jakichkolwiek podstawach, czy organizacji społecznych, narodowych, zawodowych czy oświatowych. Wielu jest jednak takich jeszcze naszych rodaków po kolonjach, a nawet miastach, którzy nie mieli sposobności zakosztować dobrodziejstw i odcenić użyteczności organizacji. Jak trafić do przekonania takich ludzi, w jaki sposób pociągnąć ich w ramy organizacyjne? Widzę jedyny sposób najłatwiejszy, najprostszy, powszechny a najskuteczniejszy - jest nim prasa polska. CZEM JEST PRASA? W dzisiejszych czasach prasa odgrywa pierwszorzędną rolę w świecie. Wszczęwał prasy nie zna granic, jest nieuchwytną potęgą, z którą liczą się nie tylko jednostki, ale nawet państwa, rządy i narody. Prasa rzuca idee, projekty, rozstrząsa je, zachwala lub gani je, ostrzega przed niebezpieczeństwami; toruje drogę nowym przedsięwzięciom, popiera je lub zwalcza. Wpływ prasy codziennej lub też tygodniowej porównać można z kroplami wody, które acz małe, drobne

i lekceważone, wyłabiają po pewnym czasie nawet w najtwardszych granitach znaki. Pokażną szczyptę tego znaczenia posiada i nasza prasa polska w Brazylii. Pomijam tutaj znaczenie jej pod względem oświatowym, o którym mówiłem na zeszłorocznym Sejmiku, pomijam również względy patriotyczne i polityczno-gospodarcze. Podkreślę natomiast znaczenie naszej prasy pod względem organizacyjnym. KTO URABIA SZEBEGI CZŁONKÓW ORGANIZACYJ? W Brazylii mamy cały szereg organizacji. W jaki sposób one powstały, co pobudziło członków danej organizacji do tworzenia towarzystwa? Człowiek z natury jest skłonny do życia towarzyskiego, do łączenia się w grupy, ale taka skłonność naturalna może nie wychodzić poza takie ramy jak zbieranie się na „szymaron”. Do utworzenia organizacji potrzeba silniejszej pobudki. Może ten i ów sam wyczuł potrzebę organizacji, ale dopiero wtedy, gdy się zetknął z nią, gdy ją przynajmniej powierzchownie poznał, tak jak analfabeta wyczuwa potrzebę nauki czytania i pisania, ale dopiero wtedy, gdy zobaczył, że inni ludzie zdolności tej już posiadają, że te zdolności oddają im nieocenione usługi. PIERWSZA MYŚL STWORZENIA ORGANIZACJI Jeślibyśmy zapytali się, co pobudziło kolonistów do zakładania organizacji - to możemy twierdzić, że ogromna większość wzięła impuls do utworzenia organizacji stąd, że dowiedzieli się z gazet, że tam tam towarzystwo prowadzi szkołę, że tam a tam kółko rolnicze sprrowadza nasiona, plugi etc., gdzie indziej towarzystwo urządziło bardzo piękne obchody naro-

dowe, posiada pożyteczne biblioteki. - A czemu by to u nas na kolonji nie można założyć jakiegoś towarzystwa - nasuwa się na myśl jednemu, drugiemu i dziesiątemu kolonjiście Organizacja powstaje wcześniej czy później, zależnie od twardości umysłów ludzkich, na które pada kropla nie deszczowa, lecz prasowa. Nikt nie może zaprzeczyć, że wiadomości zamieszczane w prasie polskiej o istnieniu i działalności towarzystw w pewnych miejscowościach, pobudzają w wysokim stopniu kolonistów do założenia towarzystwa w tych miejscowościach w których dotąd nie ma żadnej organizacji. Przykład pociąga najskuteczniej. Wszak wpływ ten przebiega aż nadto widocznie w isk zwanych korespondencjach z kolonij, zamieszczanych w prasie! Dalej, żeby towarzystwo rozwijało się, było w niem życie stałe, musi być ktoś, kto pobudza je do życia, podsuwa i przypomina tematy dyskusyj, rzuca im nowa idee, zamiary. Z drugiej strony członkowie towarzystwa nabierają zachęty do dalszej pracy, gdy ich ruchliwość i pożyteczna działalność jest publicznie stwierdzona i uznana. Czyni zaś to i w jednym i w drugim wypadku prasa polska w Brazylii, która sprawy organizacyjne uwzględnia na swych łamach bardzo obszernie. Widzimy więc, że polskie pisma w Brazylii spełniają niezwykle ważną rolę w życiu organizacji, a nawet możemy twierdzić, że prasa polska przygotowuje i urabia ze swych czytelników element podany do pracy organizacyjnej, czyli, kto zdobywa nowego czytelnika dla któregoś z pism polskich w Brazylii, tem samem przygotowuje nowego, świadomego i twórczego członka jednej z organizacji polskiej.

Nie tu jednak kończy się rola prasy polskiej, jej znaczenie sięga głębiej. PRASA ŁĄCZY I SPAJA W JEDNO OGNIWO ORGANIZACJE POLSKIE. Jeślibyśmy udali się na jakieś posiedzenie organizacji, której członkowie nie mogliby się porozumieć, czy to z racji różnicy języka, czy poprostu niemocy językowej, łatwo spostrzegliśmy, że organizacja ta jest martwą i dźwiliłbyśmy się, jak taka organizacja może istnieć, której członkowie wzajemnie nie mogą się porozumieć. Otoż zobaczymy, czy w naszych organizacjach mamy sposoby porozumienia się wzajemnego, czy mamy łączniki, któreby wiązały, spajały w jedno ogniwo tej samej myśli wszystkie organizacje polskie. Zobaczymy czy w naszej centralnej organizacji mamy jakby jakąś kanalizację, rozprrowadzającą życie organizacyjne aż do najdalej wysuniętych placówek organizacyjnych. Bez takiego łącznika nasza organizacja nie stanowiłaby doskonałego dzieła. W odpowiedzi powiem, że nasze drobne, po miasteczkach i kolonjach rozsiadane, owarzystwa mają taki łącznik - jest nim żywe słowo, głoszone na zebraniach miesięcznych. Uzupełnia zaś je prasa. Natomiast organizacje, które mają członków rozrzuconych po rozległym terenie, a w następstwie rzadko tylko mogą zbierać się na zebrania, jako łącznik porozumiewawczy może być już nieżywe słowo, ale pisane czyli prasa. To też twierdzą, że w naszej organizacji, Centralnym Zw. Polaków której członkowie rozrzucony są bodaj że po całej Brazylii, łącznikiem niemal jedynym pomiędzy centralną a poszczególnymi organizacjami, może